

VESNICE - MALÉ A VYSOKÉ BŘEZNO

diplomní projekt Kláry Andrlové
atelier Jana Šépký a Mirky Tůmové
FA ČVUT zimní semestr 2013-14

27.10.2013
-3-10-2013

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: *KLÁRA ANDRLOVÁ*

datum narození: *11.3.1986*

akademický rok / semestr: 2013/2014 zimní semestr
ústav: 15129 Ústav navrhování III
vedoucí diplomové práce: Ing. akad. arch. Jan Šépka

téma diplomové práce: Vesnice – Malé a Vysoké Březno

zadání diplomové práce:

- 1/popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení
 - 2/popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování
 - 3/seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)
- každý tým bude prezentovat projekt na jediném panelu o rozměrech 1780 x 2100 mm

1/ Vesnice Malé a Vysoké Březno leží cca 8 km jihozápadně od Mostu v těsné blízkosti povrchových dolů. Ve vesnici není přesně definované centrum a stávající zástavba je rozdělena na 2 celky. Cílem je definovat celé území z funkčního hlediska včetně návaznosti na stávající vesnickou strukturu.

2/Odevzdání:

- vybraná perspektiva celkové situace
- 6 perspektiv menších rozměrů
- celková situace 1: 1000
- půdorysy v měřítku 1: 500
- pohledy v měřítku 1: 500
- řezy v měřítku 1: 500
- detail vybraného urbanistického prostoru 1:200
- analýza současného stavu
- schéma širších vztahů – návaznosti x nenávaznosti na existující město, historii, kontext...
- autorská zpráva

3/ Model 1:500

Datum a podpis studenta *Andrlová*

Datum a podpis vedoucího DP *Jan Šépka*

Datum a podpis děkana FA ČVUT *10/10/13* registrováno studijním oddělením dne

** Předpokládá se se jednání o studijní práci*

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE		
FAKULTA ARCHITEKTURY		
AUTOR, DIPLOMANT: AR 2013/2014, ZS	Klára Andrlová	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:	VESNICE – MALÉ A VYSOKÉ BŘEZNO VILLAGE – MALÉ AND VYSOKÉ BŘEZNO	
JAZYK PRÁCE :	ČESKÝ	
Vedoucí práce:	Ing. akad. arch. Jan Šépka	Ústav: 15129 Ústav navrhování III
Oponent práce:	Ing. arch. David Kraus	
Klíčová slova (česká):	Malé a Vysoké Březno, vesnice, spojení, struktura vesnice	
Anotace (česká):	Tématem projektu je možný rozvoj vesnice, její struktury, která je nyní rozdělena na dvě části (Malé a Vysoké Březno). Návrh tyto dvě části propojuje, vytváří jasnou spojnicí a tím definuje nové lokality zastavění, pro které je vytvořena regulace. Zároveň je navržena občanská vybavenost, která doplňuje rozrůstající se vesnici.	
Anotace (anglická):	The topic of this project is possible village development and its structure which is now divided into two parts (Malé and Vysoké Březno). The proposal connects these two parts, creates a clear join and defines new areas of development. A regulation is made for these areas and public facilities are designed as a supplement of expanding village.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“
(Celý text metodického pokynu je na www.FA.studium/ke-stazeni)

V Praze dne 10. ledna 2014

podpis autora-diplomanta

obsah:

1 - úvod

2 - území

historie

těžba

vývoj cest

možnosti struktury

3 - návrh

koncept

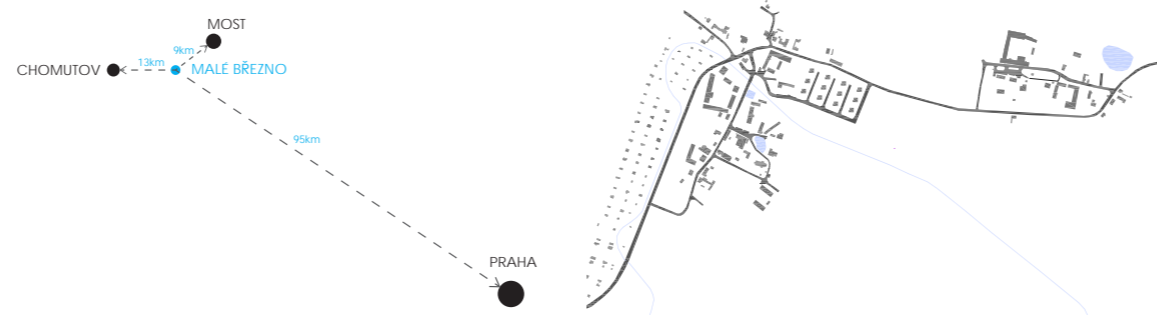
urbanismus

budovy

sportovní hala

mateřská školka

obecní domy

úvod:

Vesnice **Malé a Vysoké Březno** se nachází v Ústeckém kraji 9 km jihozápadně od města Most. Vysoké Březno je malou osadou se 30 obyvateli, která patří pod správu Malého Března. Celkově se tato obec s 235 obyvateli řadí mezi nejbohatší v ČR a to díky příjmům z povrchové těžby uhlí, která probíhá na jejím katastrálním územím, sama obec však leží za hranicí limitů těžby. Těžba je plánovaná do r. 2050. V okolí se nachází několik rekultivovaných výsypek. Obec leží na okraji jedné z nich.

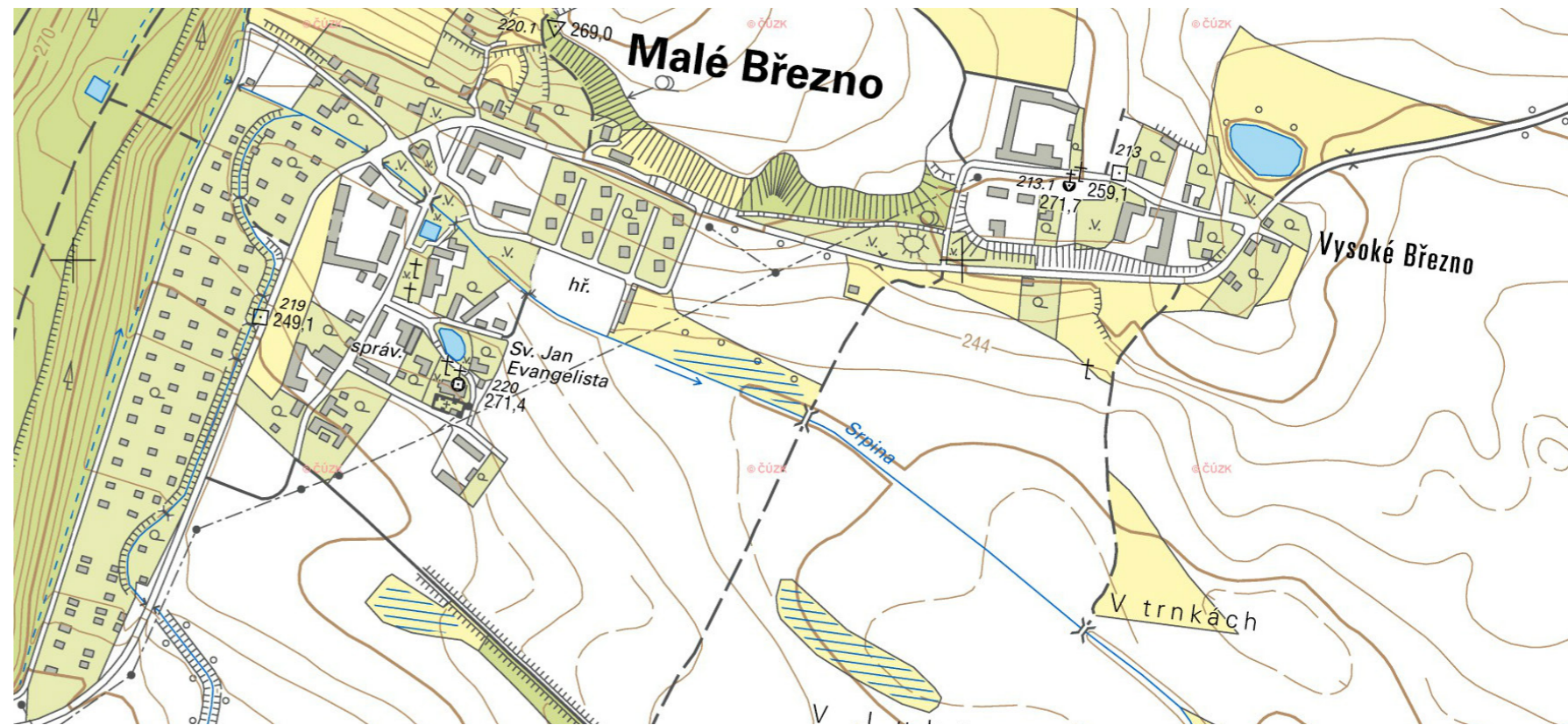
Svou polohou v blízkosti Mostu a Chomutova se nyní stává vyhledávaným místem k bydlení. Jak tedy směřovat rozvoj obce? Je Malé Březno satelitem Mostu nebo může být zcela soběstačnou vesnicí? A jak se zachovat k rozdělené struktuře vesnice? Lze pokračovat ve „sblížování“, které bylo již započato výstavbou okálů, které jsou ve struktuře vesnice jasně patrné?

širší vztahy

- hranice výsypky
- hranice těžby
- vesnice
- řešená vesnice

obec

ZUJ:	567299
Počet částí:	1
Katastrální výměra:	1910 ha
Počet obyvatel:	233
Z toho v produkt. věku:	88
Průměrný věk:	33
Kanalizace (ČOV):	Ano
Plynofikace:	Ano
Policie:	Ne
Pošta:	Ne
Škola:	Ne
Vodovod:	Ano
Zdravotnické zařízení:	Ne

fotodokumentace

náves Malé Březno

náves Malé Březno

směrem k Vysokému Březnu

náves Vysoké Březno

Malé Březno_zeleň u potoka

pohled z Malého Března

Malé a Vysoké Březno_historie

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1369. Majitelé vsi se často střídali. V letech 1393-1394 vedli spor o patronátní práva u zdejšího kostela bratři Bucek a Nevlas z Eisenbergu (Jezeří). V roce 1407 patřila část obce k Červenému Hrádku u Jirkova. V roce 1464 získal ves Jan mladší z Udce, jehož syn Jiří jej opět prodal k Červenému Hrádku. Roku 1565 vlastnil statek Malé Březno protestant Jaroslav Boryn ze Lhoty. Jeho potomkům byl majetek po stavovském povstání zkonfiskován. V roce 1671 získali statek a ves Lobkovicové, kteří je připojili ke svému panství Nové Sedlo-Jezeří a jeho součástí zůstala ves až do roku 1848. Po roce 1850 se stala osadou obce Strupčice v nově vzniklém okrese Chomutov. Po několika letech se osamostatnila. V roce 1960 se stala součástí okresu Most. V tomto roce byla k obci připojena nedaleká osada Vysoké Březno. Z roku 1679 je v obci poprvé doložena škola. V roce 1878 byla rozšířena na dvoutrídni. Ve 30. letech 20. století zde byla česká a německá obecná škola.

Obyvatelstvo se živilo převážně zemědělstvím. V 18. století byl v obci panský dvůr s ovčínem, panská hospoda a pěstovalo se víno. Zemědělský charakter si obec uchovala dodnes. Důlní těžba se dotkla obce jen částečně. Mezi Malým Březnem a Strupčicemi na Chomutovsku vyrostla výsypka z uhelného lomu, který v 70. letech 20. století pohltil severně ležící obce Holešice a Vršany. V roce 1978 bylo k Malému Březnu připojeno katastrální území zrušené obce Bylany a v roce 1980 katastrální území zrušené obce Holešice. Obdobný osud měl potkat i Malé Březno, které mělo být zbořeno kvůli výsypce, ovšem nakonec nebyl tento projekt realizován.

V současnosti je již výsypka rekultivovaná, takže místní obyvatelé již nemají tolik problémů s prašností jako dříve. V 90. letech 20. století proběhla elektrifikace a plynofikace Malého i Vysokého Března, byla postavena kanalizace a čistička odpadních vod, proběhly rekonstrukce hasičské zbrojnice, kostela v Malém Březně a kaple ve Vysokém Březně. Díky těmto akcím se zastavilo vysídlování obce a počet obyvatel po roce 1990 neustále vzrůstá.

V roce 2008 se vyhroutil dlouhodobý spor mezi Malým Březnem a městem Most o 44 miliónů korun. Jednalo se o poplatky za úhradu z plochy dobývaného prostoru a z vytěžených nerostů, které Obvodní báňský úřad v Mostě omylem zasílal na účet města Mostu namísto Malému Březnu. Poté, co Malé Březno nechalo exekutorem obstatit městský majetek, se spor vyřešil mimosoudním vyrovnáním.

Pamětihodnosti:

- Kostel sv. Jana Evangelisty byl původně pozdně gotický. V roce 1597 nechal Jaroslav Boryn ze Lhoty přistavět kostelní věž, která dodnes nese erb tohoto rytířského rodu. V roce 1633 za třicetileté války kostel vyhořel. Roku 1644 byl kostel barokně přestavěn. Znovu přestavěn v letech 1723-1725. V roce 1932 byly do kostela pořízeny tři zvony.
- Socha sv. Floriána před kostelem
- Pamětní kříž
- Dvojsocha sv. Jana Nepomuckého na návsi
- Socha sv. Jana Nepomuckého v parku na návsi

povrchová těžba hnědého uhlí

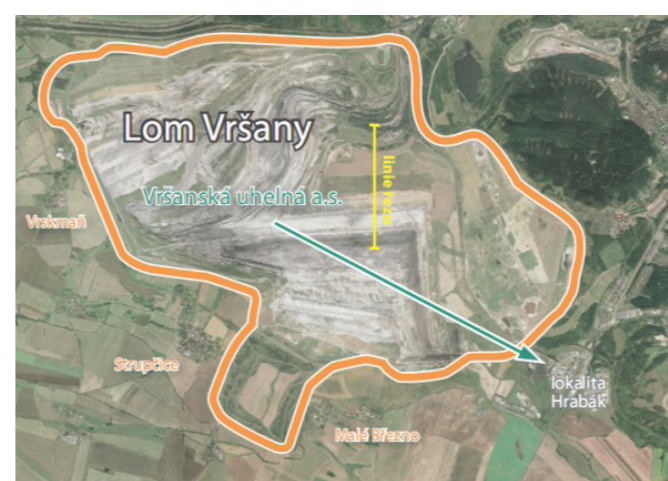
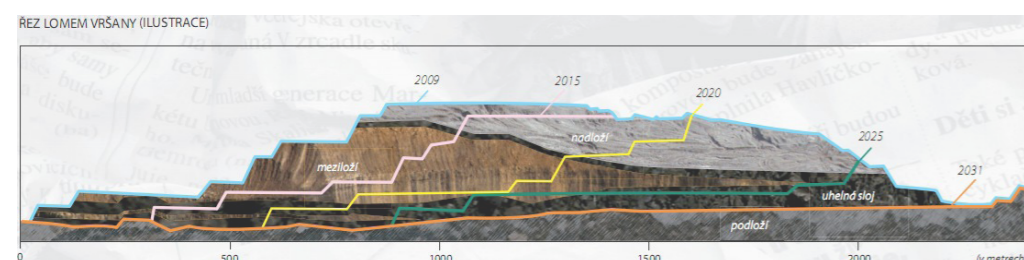
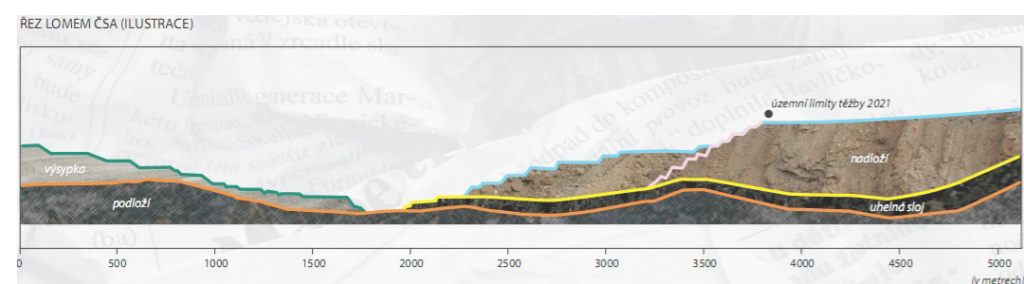
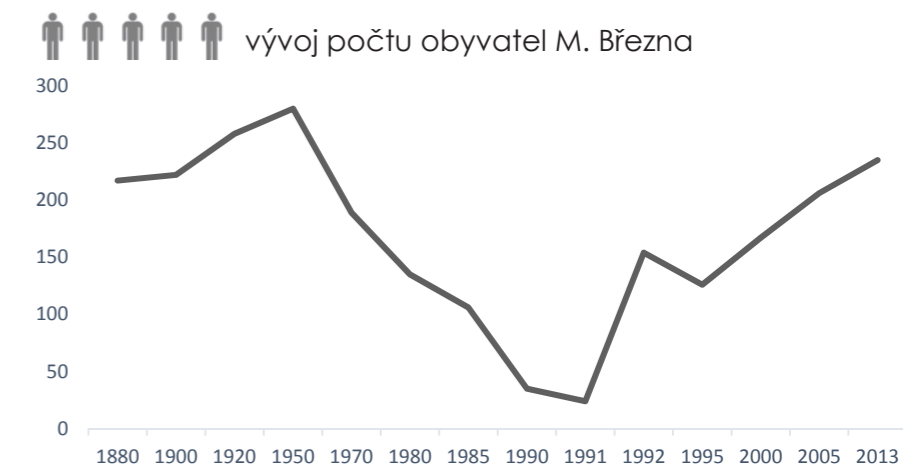
krajina x příjem obce

Malé Březno patří se svými 235 obyvateli k jedné z nejbohatších vesnic v ČR díky příjmům z těžby, která se provádí na jeho katastrálním území. Sama obec má však štěstí, že leží za hranicemi těžby a to i v případě prolomení limitů těžby. Od 50. let zde zaniklo mnoho vesnic, které to štěstí jako M. Březno neměly. Těžba významně ovlivnila územní vazby jako např. silniční síť.

V minulosti se uvažovalo, že by M. Březno bylo zrušeno kvůli výsypce. Nakonec se však pro výsypku našla jiná lokalita a obec byla zachována, tyto plány však vedly k tomu, že v r. 1991 klesl počet obyvatel na pouhých 24. Dnes se obec rozrůstá a to především díky své výhodné poloze u Mostu.

Nejbližším lomem je lom Vršany. Jeho rekultivovaná výsypka tvoří západní hranici obce a je krajinnou dominantou. Proběhla zde lesnická rekultivace. Samotný lom je stále v provozu, těžba se plánuje asi do roku 2050.

Dalším blízkým lomem je lom ČSA, kde jsou nyní zásoby uhlí do r. 2020.

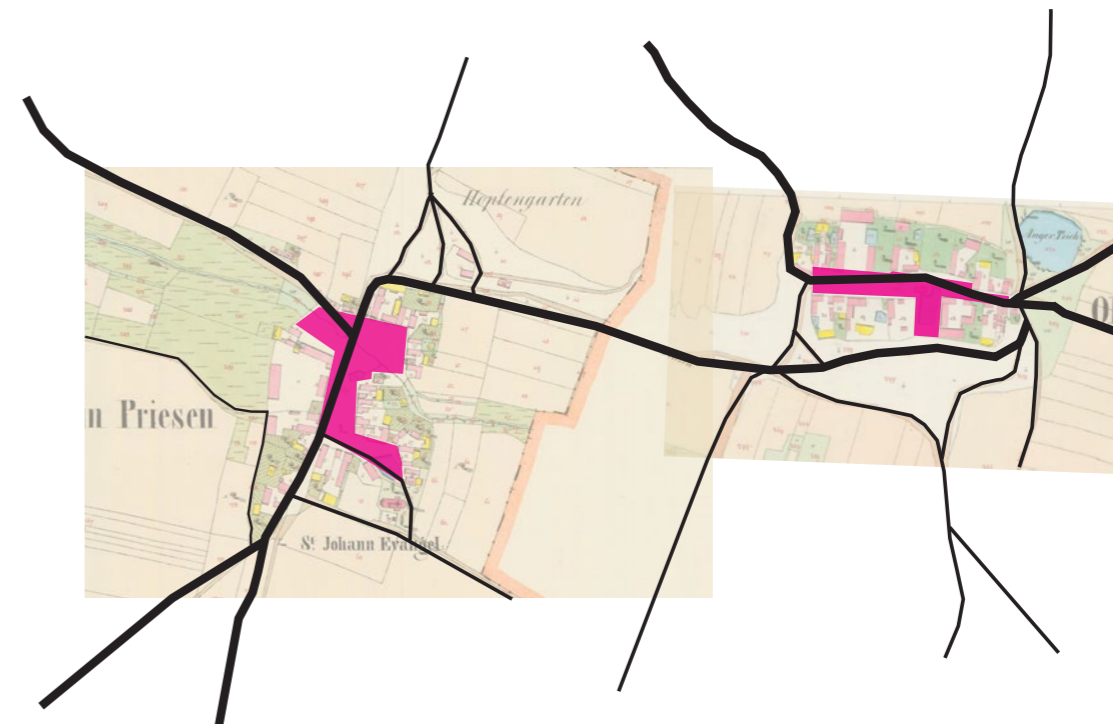

vývoj cest

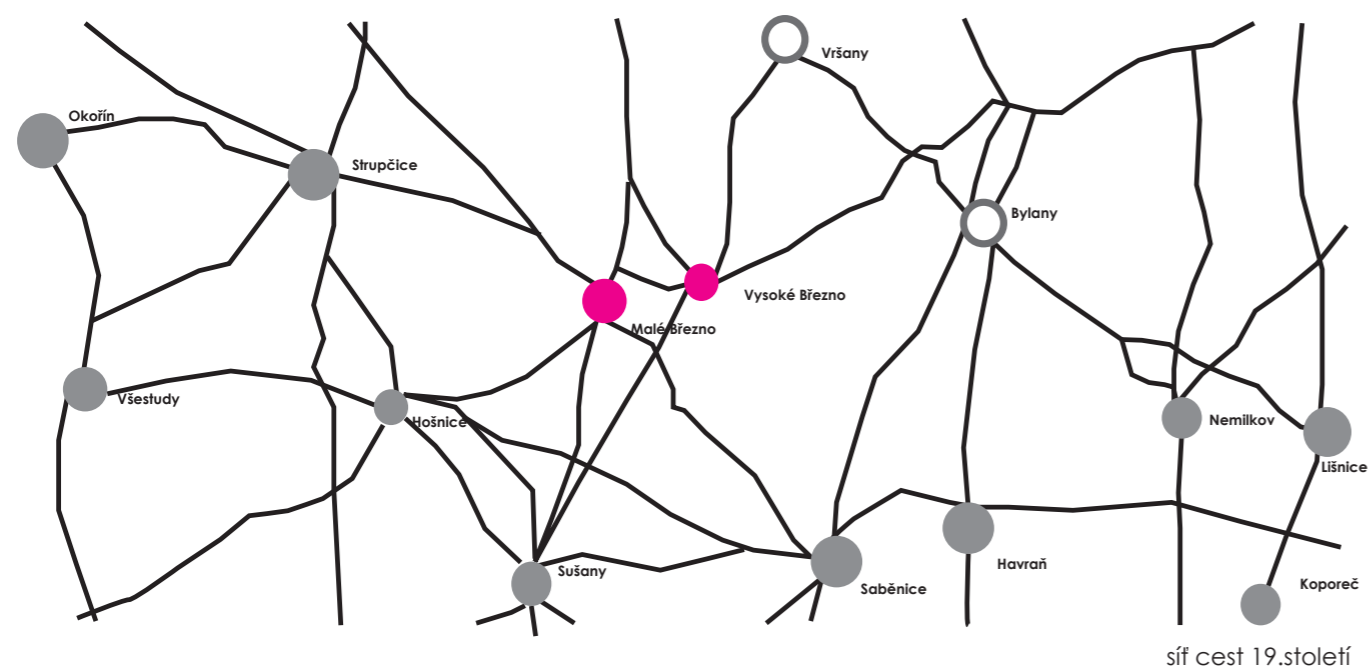
dříve: území propojeno sítí cest
 cesty ústí do návsi M. a V. Března ze všech směrů

yní: díky těžbě změněna silniční síť, zaniklé vesnice, zprerhané vazby

- v 70. letech vybudována cesta kolem M. Března - „obchvat“
- cesta vede kolem vesnice, oslabení návsi
- obě části vesnice pouze „přilepeny“ k obchvatu, chybí přímé **spojení** mezi nimi
- vesnice je k hl. cestě otočená zády, nijak s ní nekomunikuje

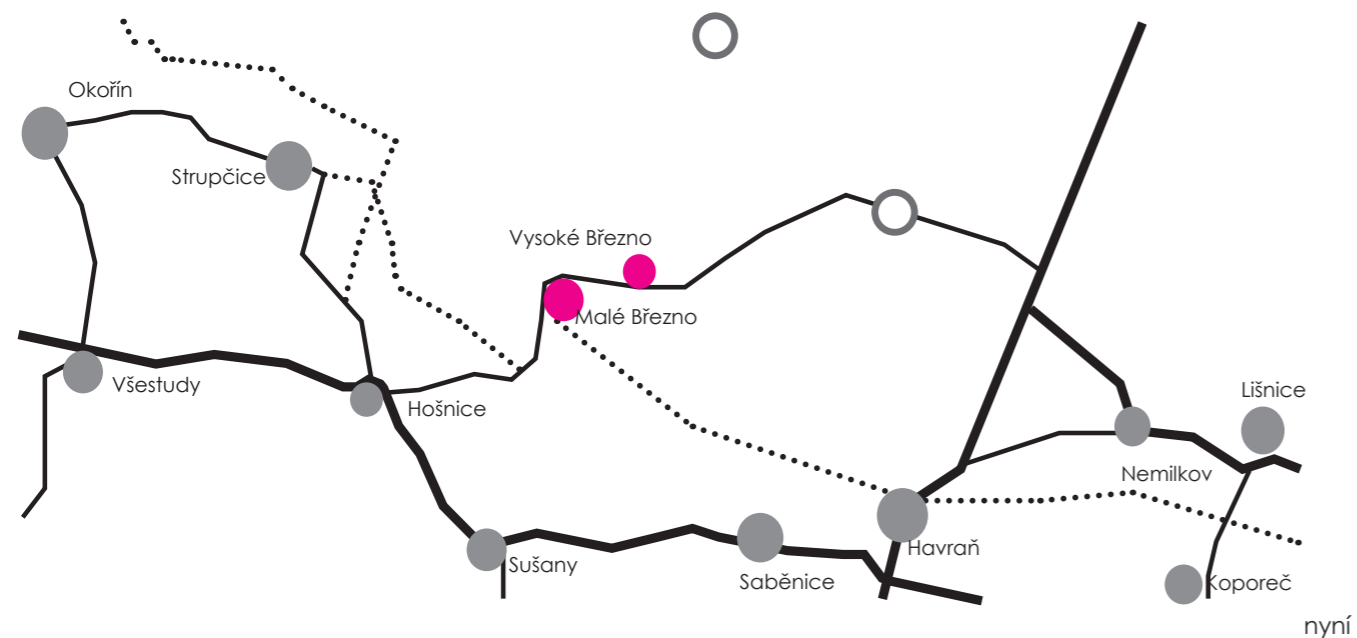
1842

síť cest 19.století

1952

yní

yní

spojení?

Umožňuje růst Března spojení jeho dvou částí? Pokud by se Malé a Vysoké Březno měly spojit, z jaké struktury vycházet?

Poloha M. Března v blízkosti Mostu jej předurčuje k tomu, že funguje částečně jako satelit města. Nelze zde předpokládat úplnou samostatnost obce, především co se občanské vybavenosti týče. Ale zároveň je třeba předejít tomu, aby se vesnice stala klasickým satelitním sídlem díky nevhodné zástavbě.

Pomocí koláže můžeme porovnat možné struktury nové zástavby.

Nechat Březno obehnat typickým satelitem? Nebo použít tradiční "ulicovku"? Anebo nechat strukturu volně a přirozeně rozrůstat do krajiny?

přirozená rostlá struktura mimo hlavní komunikaci

satelitní zástavba

lánová struktura kolem hlavní cesty

satelitní zástavba, která obklopí M. Březno

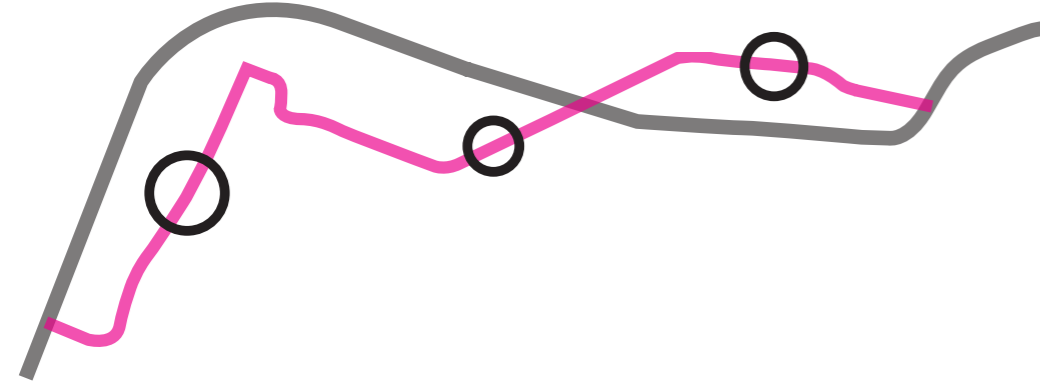
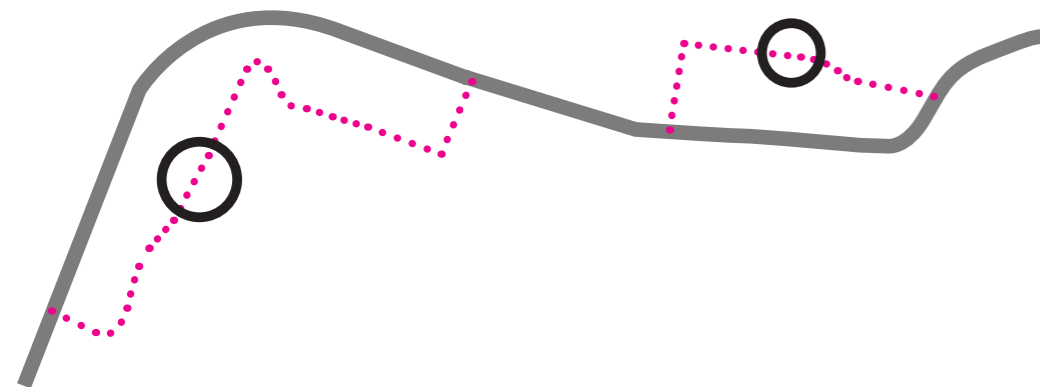
koncept

Koncept návrhu vychází z **cest**.

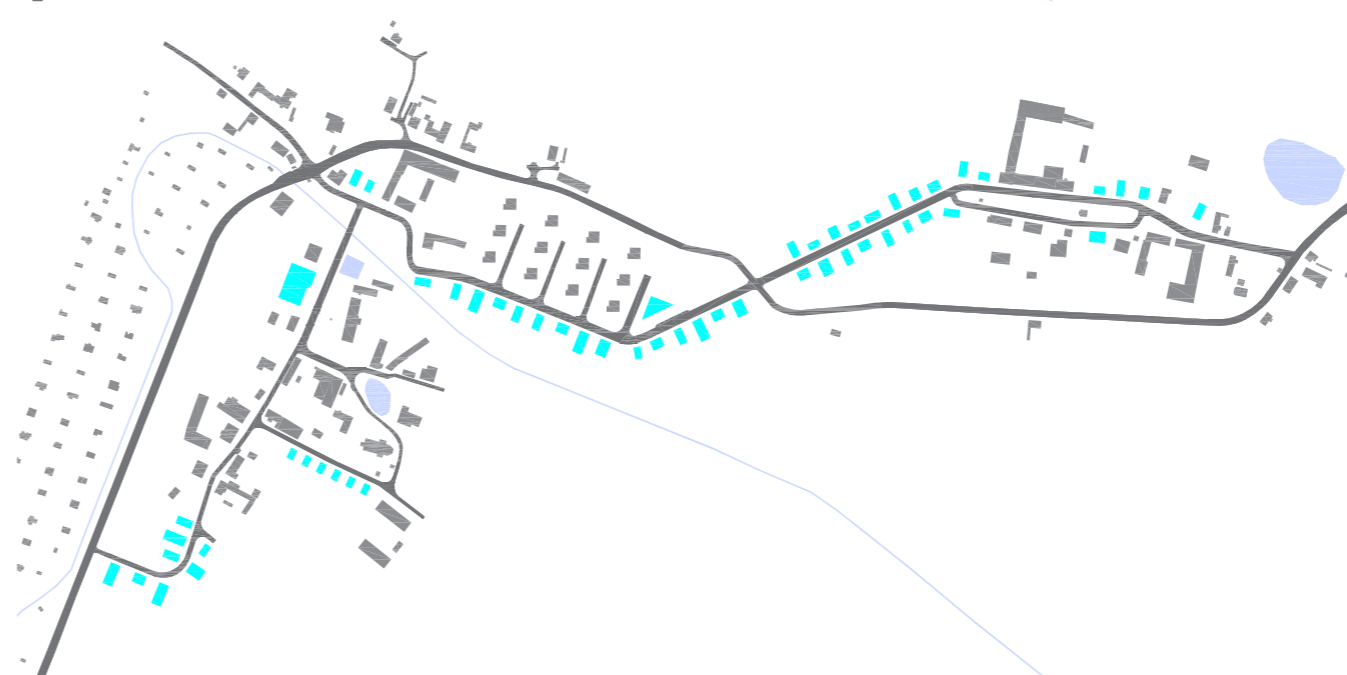
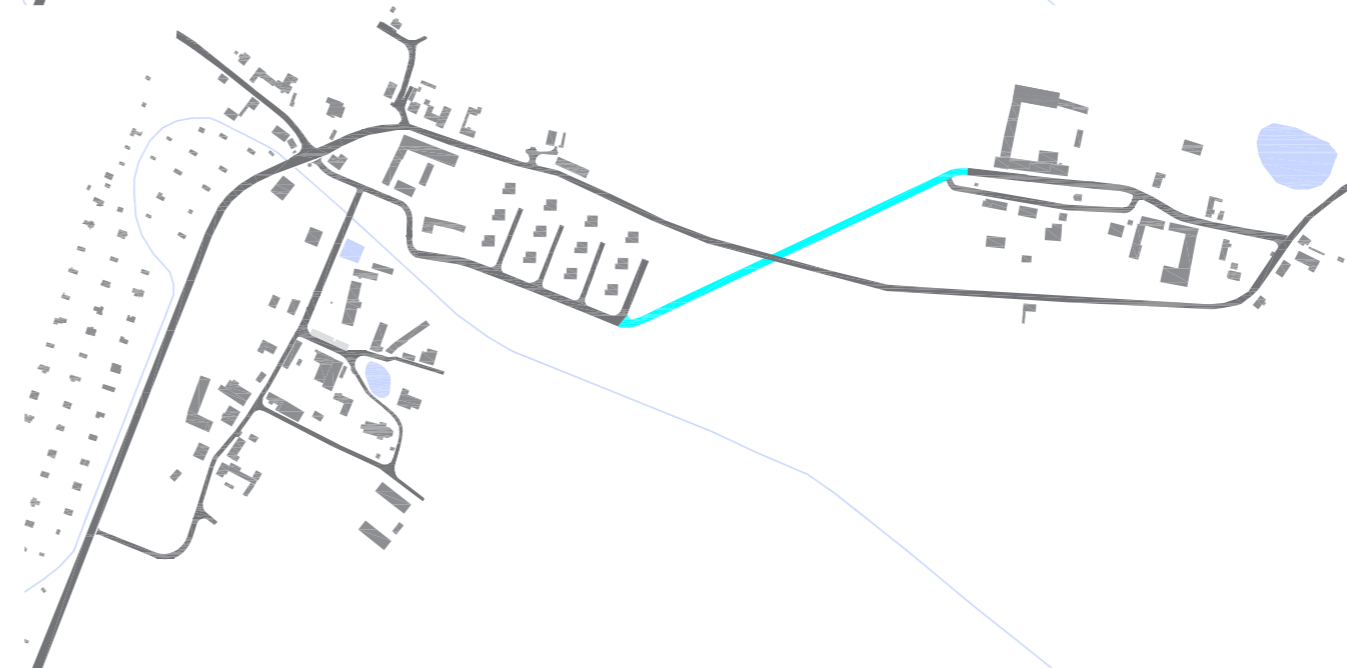
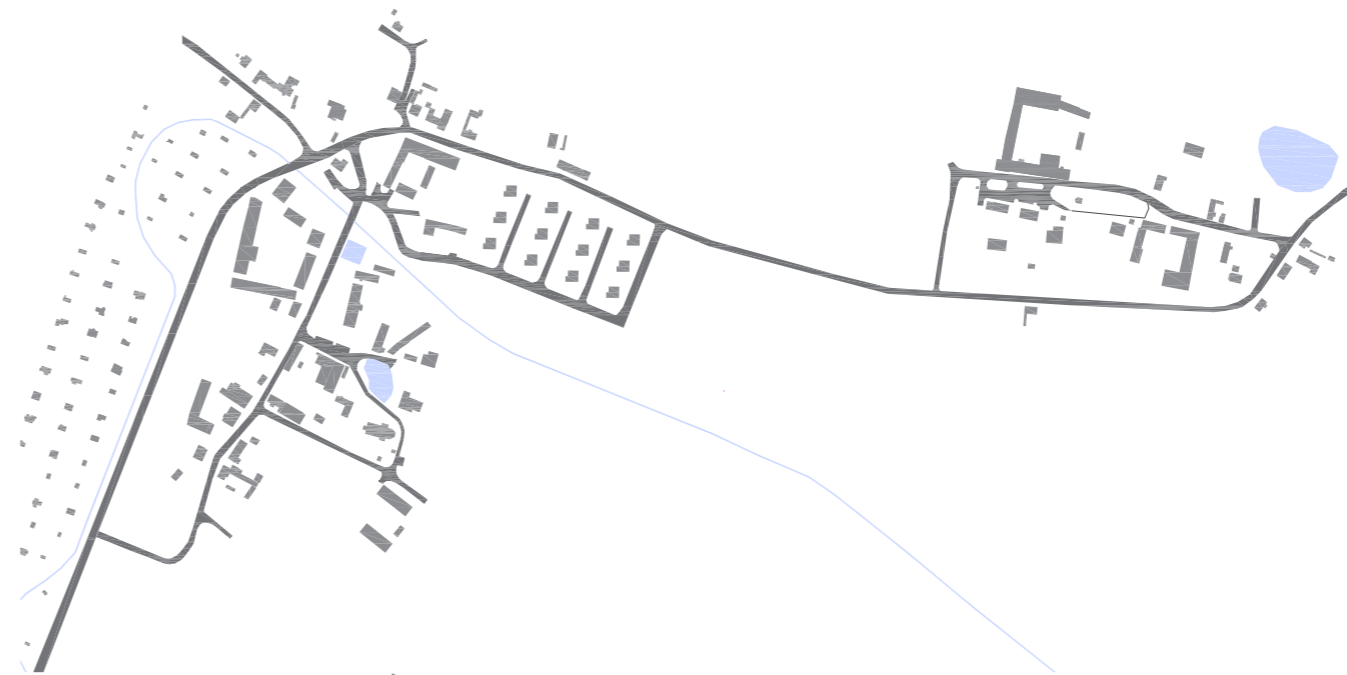
- _vytvoření **vnitřní cesty** - propojení
 - posílení M. Března
 - povýšení nad obchvat
 - místo rozvoje

- _spojení - nejkratší možné
 - jasná uliční fronta
 - průhledy do krajiny
 - rytmus

- _doplnění - občanské vybavenosti
 - existující zástavby

koncept "vnitřní cesty"

nyní

- _2 samostatné části
- _obchvat vesnice
 - rychlý průjezd aut
- _struktura okálů, která započala rozvoj směrem k Vysokému Březnu

spojení

- _nejkratší přímé spojení

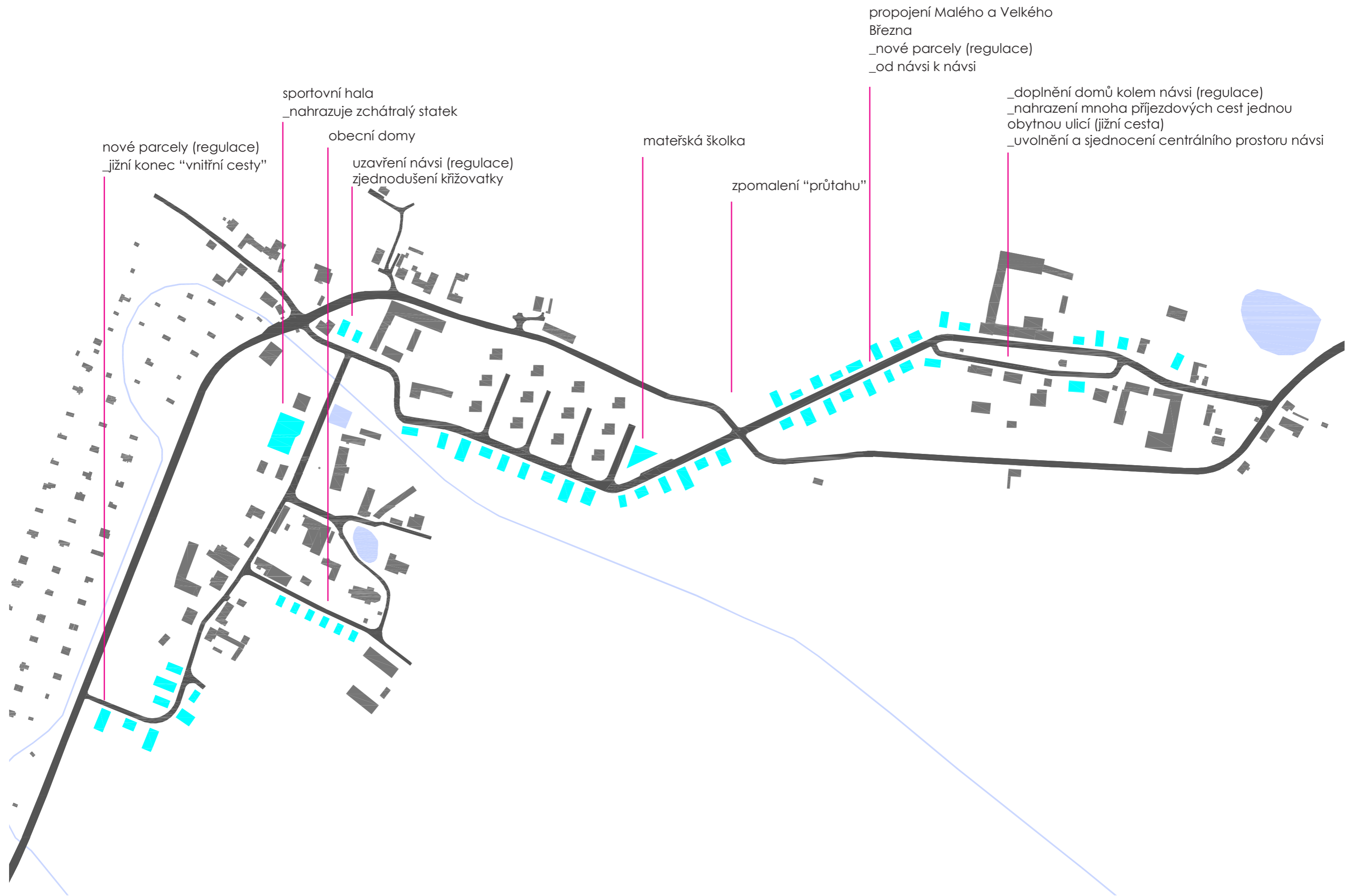
nová struktura

- _úprava křižovatky
 - obchvat "ponížen"
 - zpomalovací prvek
- _jednoduchá struktura zástavby kolem spojnice
- _doplnění občanské vybavenosti

návrh

mapa zásahů

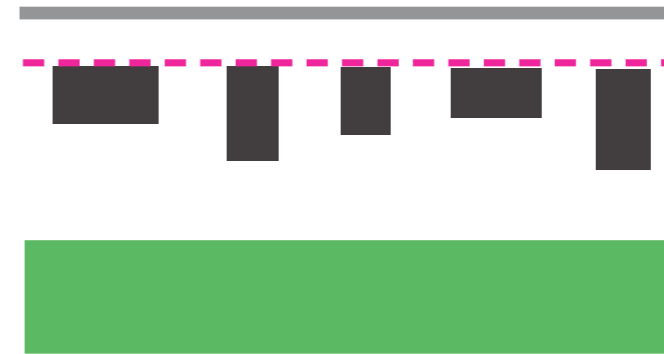
masterplan

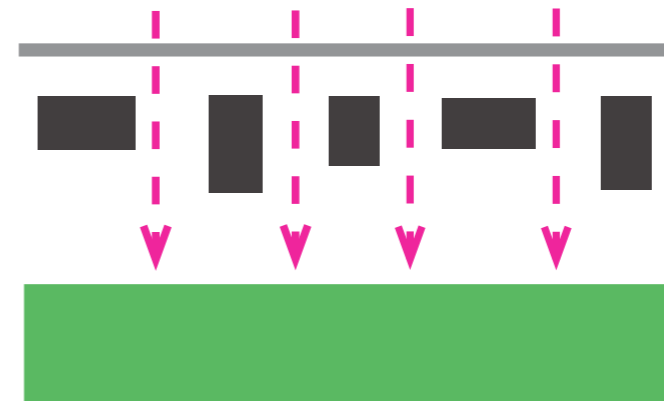
princip nové zástavby

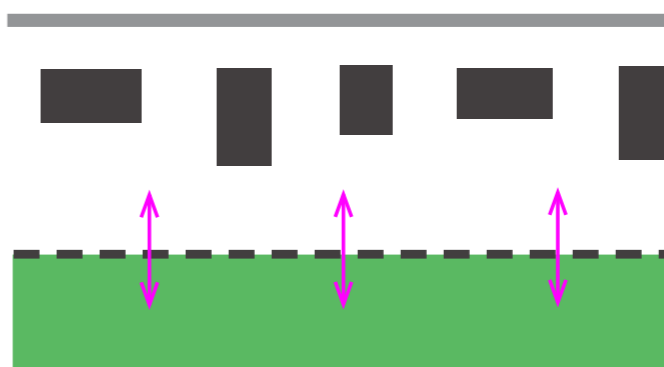
_parcely **doplňující** stávající zástavbu

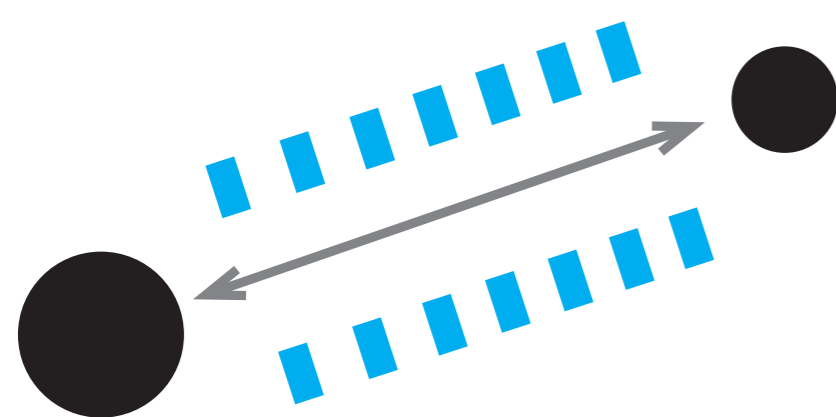
_ **ulice** jasně definovaná
domy a ploty na hranici pozemku

_ **průhledy** do krajiny z intravilánu obce

_ měkké **rozhraní** obce a krajiny
ulice - dům - zahrada - krajina

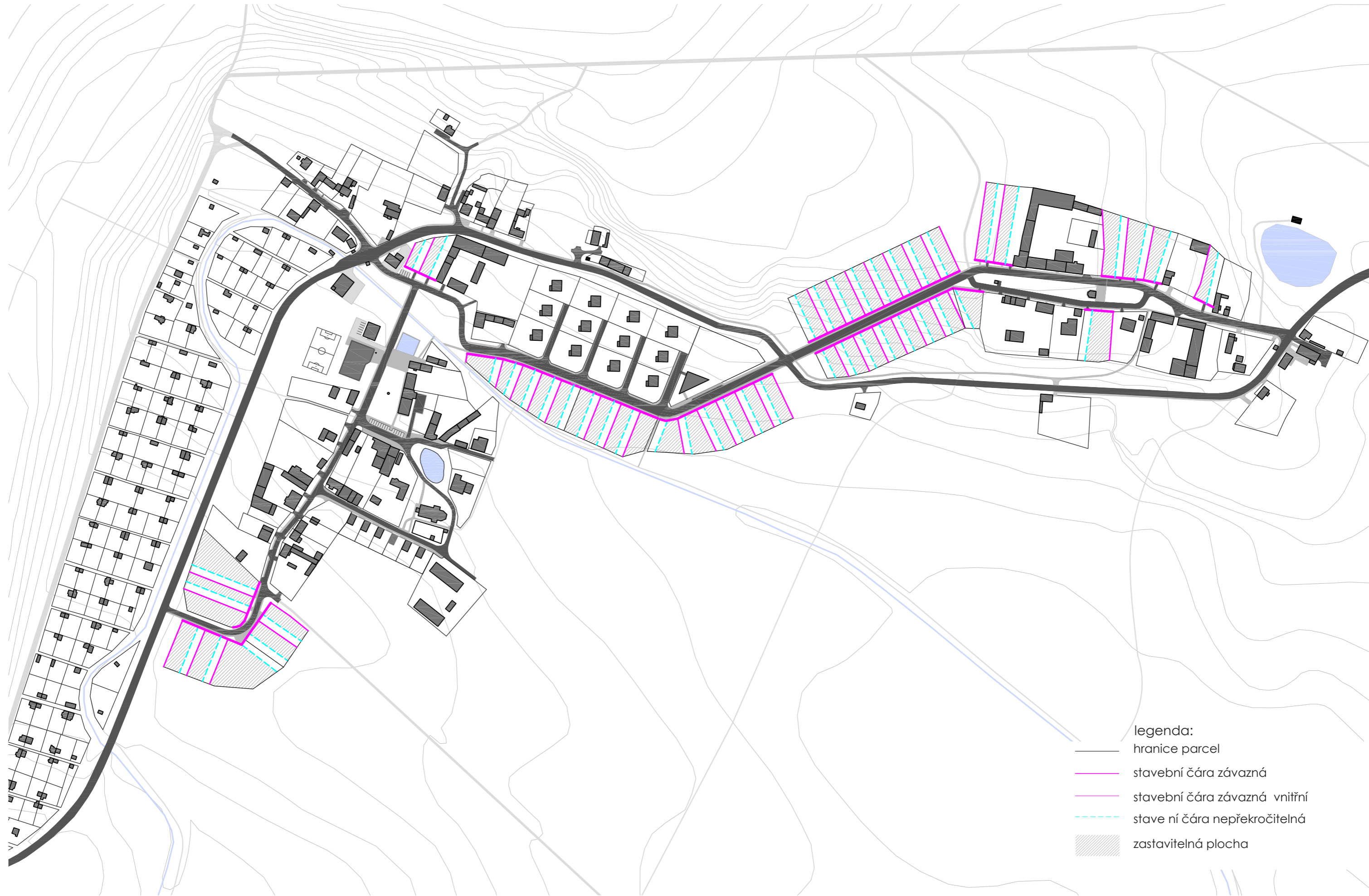

_parcely **spojující** Malé a Vysoké Březno

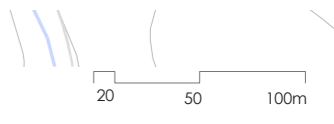
_ **rytmus** ulice - dům+plot=jeden pozemek

regulace

legenda:

- hranice parcel
- stavební čára závazná
- stavební čára závazná vnitřní
- - - stavební čára nepřekročitelná
- ▨ zastavitelná plocha

bilance návrhu

počet obyvatel nyní235
přírůstek obyvatel.....+156
navrhovaný počet obyvatel.....391

počet navržených domů.....56
RD_ 48
obecní domy_6
školka
sportovní hala

výměra navržených pozemků ...5,4 ha
_doplňujících strukturu.....0,7ha
_spojujících.....46 ha
průměrná velikost pozemku.....1 100 m²

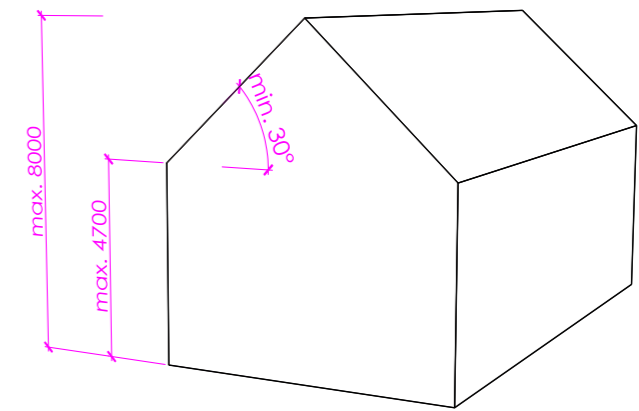
nově navržená zeleň.....9500 m²

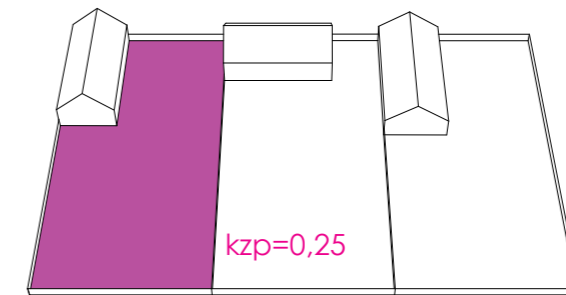
nové komunikace.....2760 m²
délka 350 m

regulativy

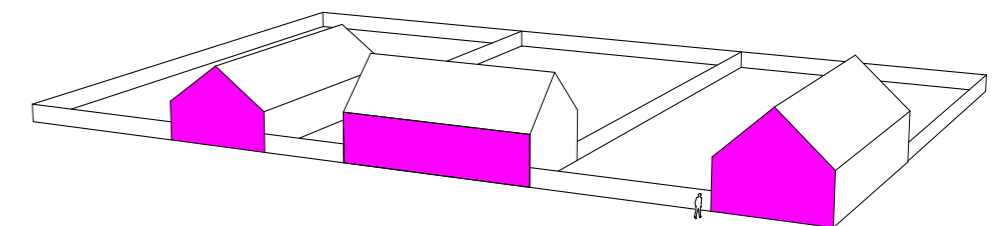
Nová zástavba je definována regulací. Ta dává volnou ruku budoucím obyvatelům M. Března, ale zároveň zajišťuje zachování navržených principů jako jasně definovaná ulice, její rytmus, průhledy do krajiny.

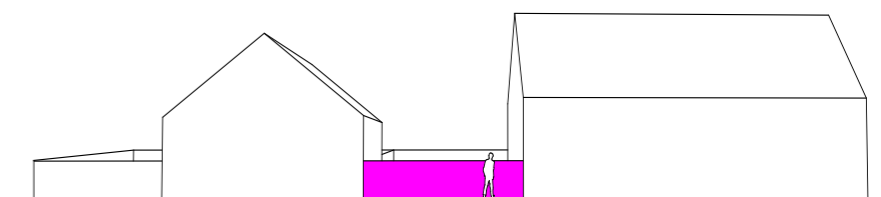
hmota

parcela

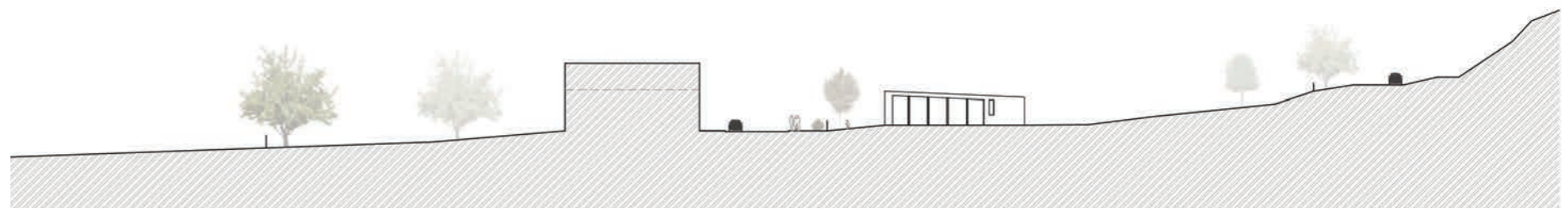
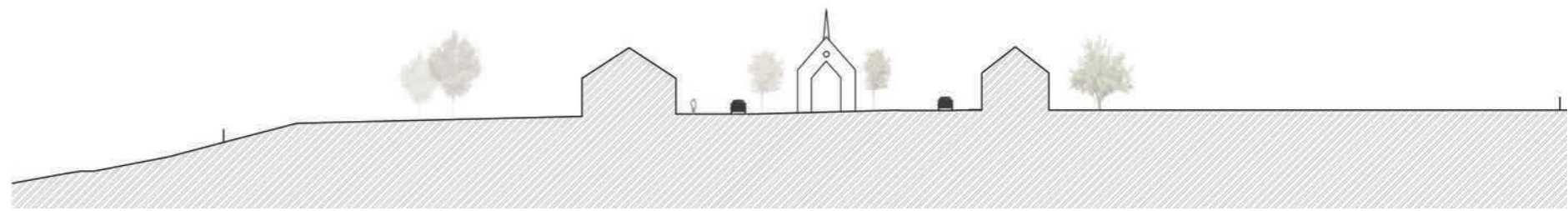

střecha

plot max. 1500

řezy územím

2 5 10m

občanská vybavenost

hasiči

obecní úřad

mateřská školka

sportovní hala

obecní byty

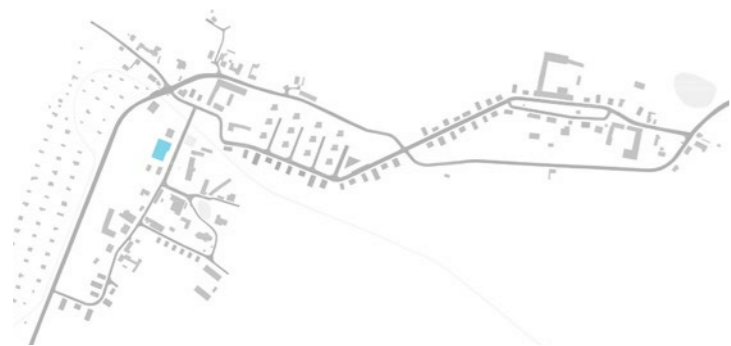
kulturní sál, spolky

obchod

obecní domy

SPORTOVNÍ HALA

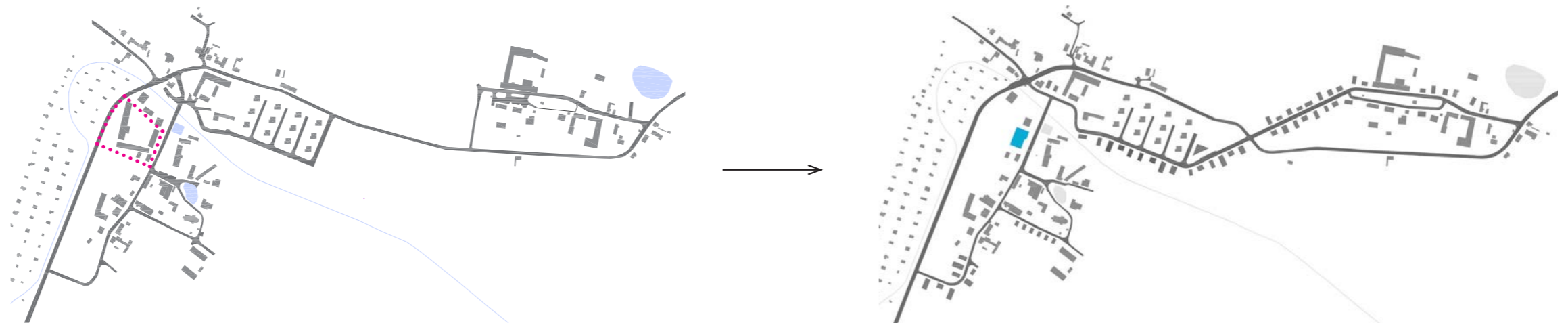

Sportovní hala se nachází se na místě bývalého statku v Malém Březně na návsi. Tento statek je nyní zchátralý a nevyužívaný. Nová budova sportovní haly slouží i jako zázemí k venkovnímu hřišti, které je umístěno za ní, v kontaktu s návší.

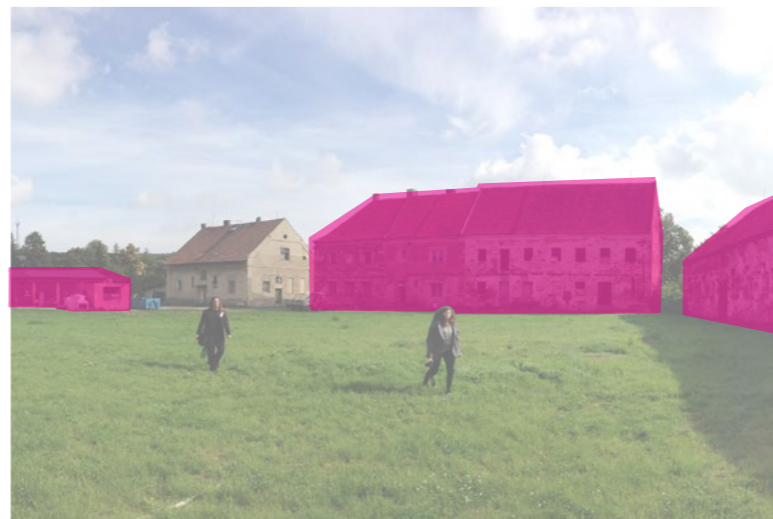
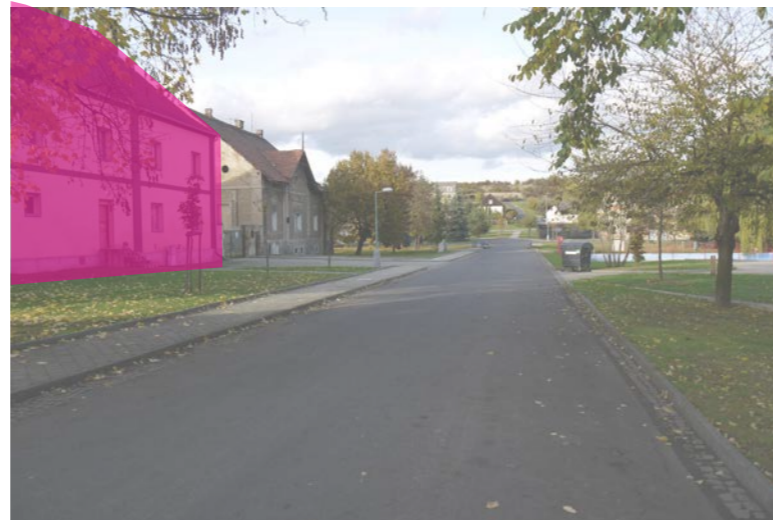
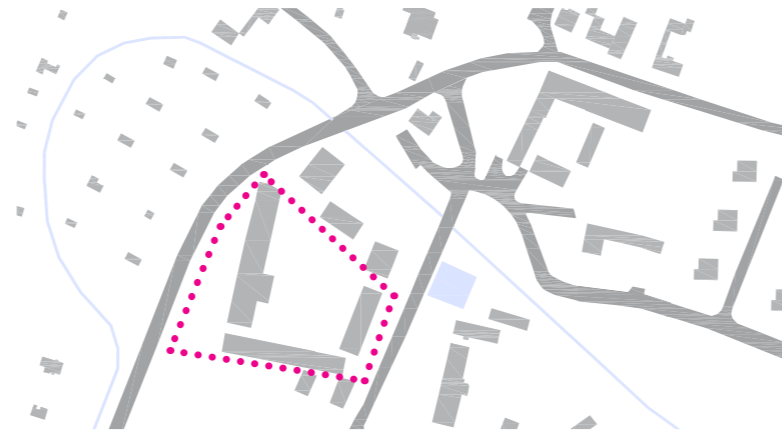
Skládá se ze 2 hmot - samotné haly řešené jako dřevostavba (makrolon + dřevěný rošt, lepené nosníky) a zděné provozní části.

Hmota haly drží náves uzavřenou, ale zároveň se za ní otvírá nové přístupný prostor - bývalý dvůr statku, který se stává volnou zelení přístupnou všem.

V současnosti je v M. Březně pouze malý kulturní sál, který na sport nevyhovuje.

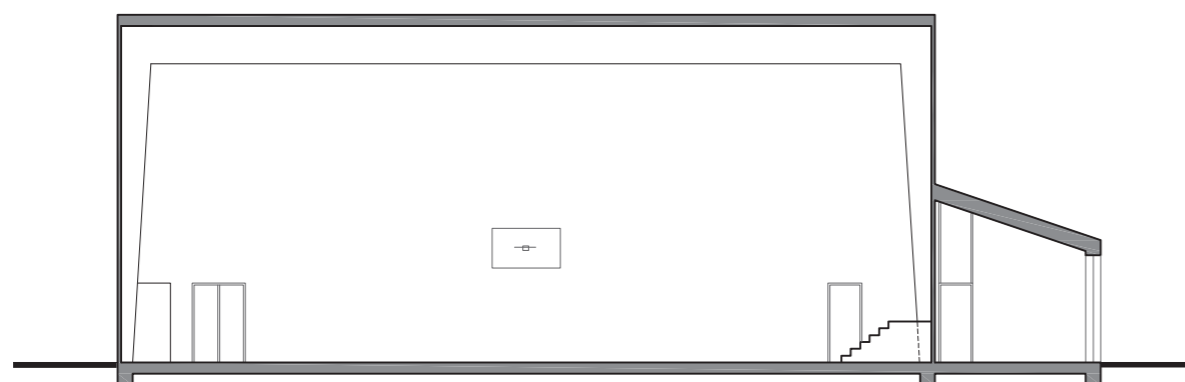
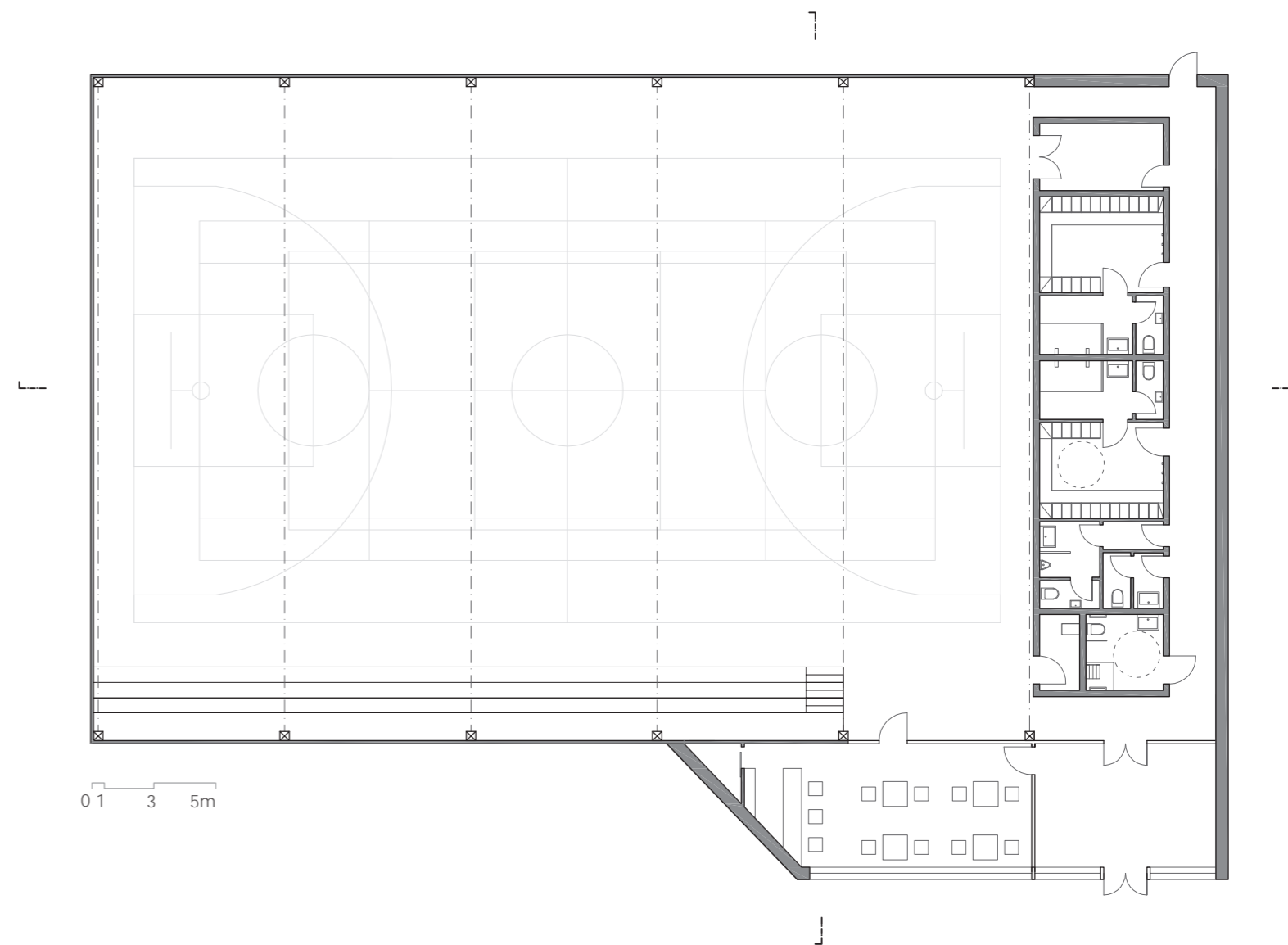
srovnání před a po_statek M. Březno

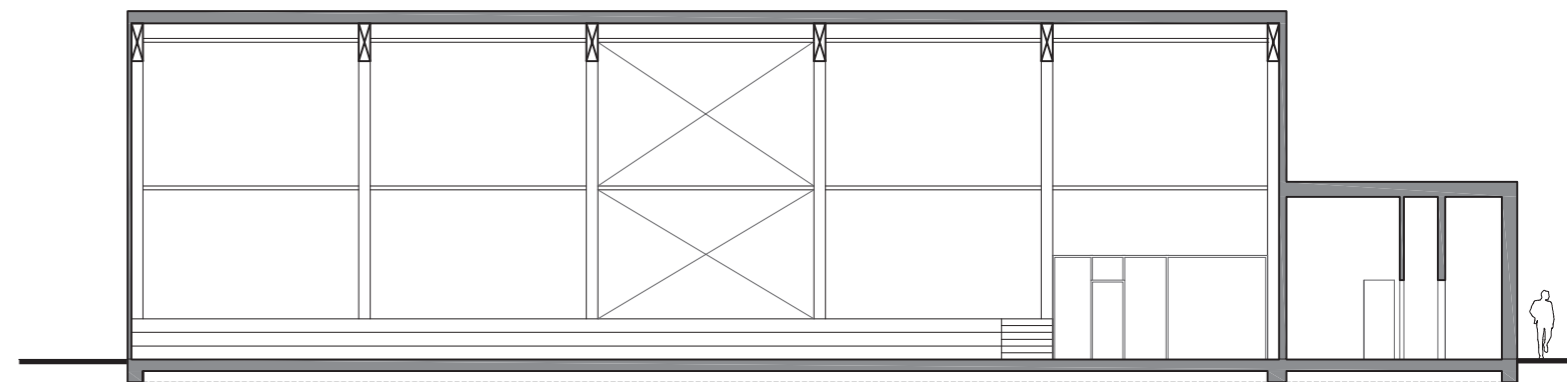
hala a prostor návsi_1:500

sportovní hala

řez příčný

řez podélný

sportovní hala fasády

pohled východní

pohled jižní

0 1 3 5m

pohled západní

podhled severní

podhled z návsi

MATEŘSKÁ ŠKOLKA

Hmota budovy **mateřské školky** vychází z tvaru pozemku, který se nachází na nově vznikající spojnici Malého a Vysokého Března. S táva se novým malým centrem vesnice.

Je rozdělena na kompaktní provozní část a na vzdušnou hernu dětí. Školka je jednotřídní pro 25 dětí.

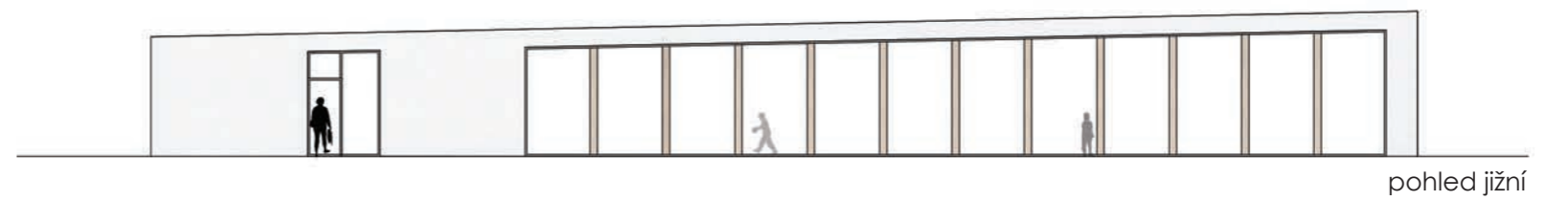
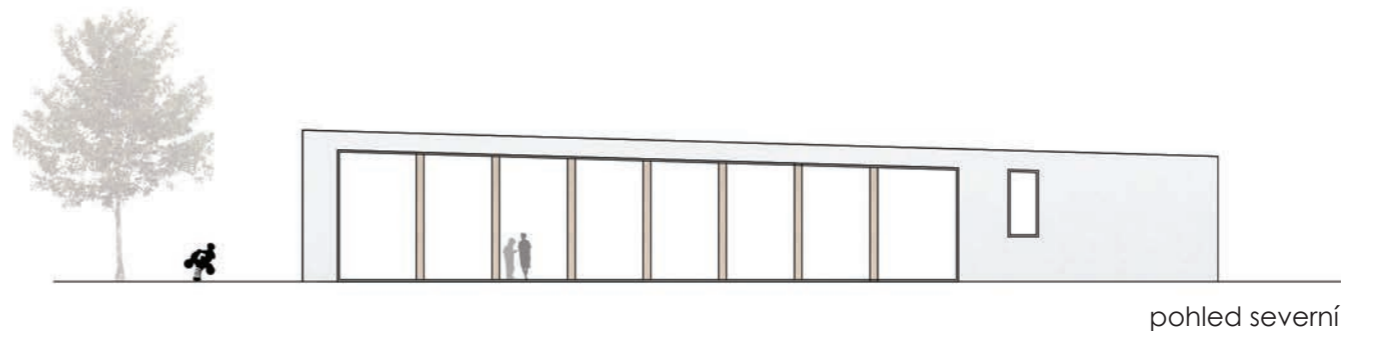
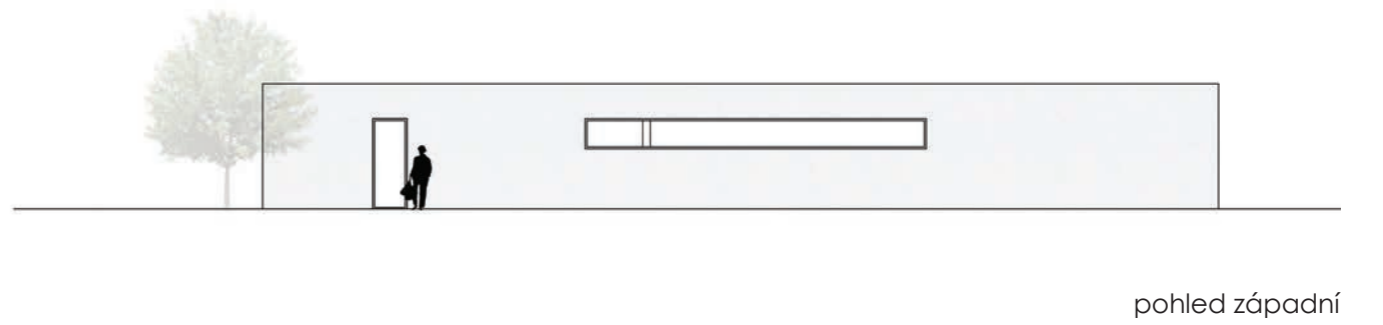
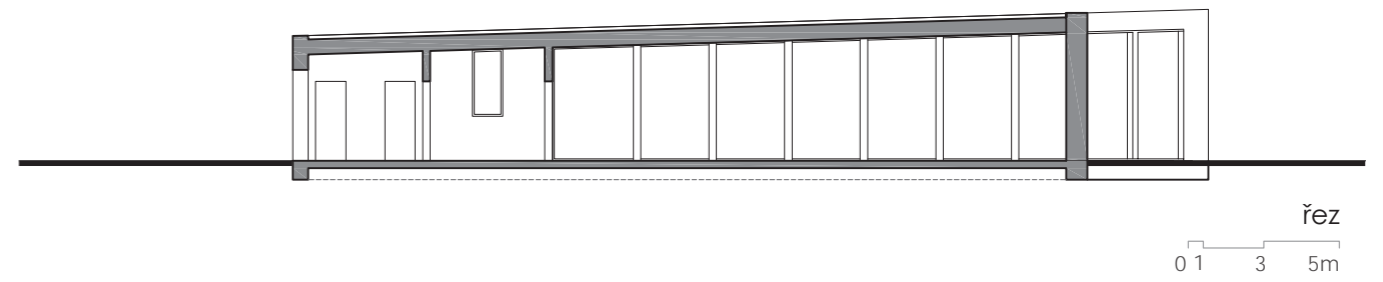
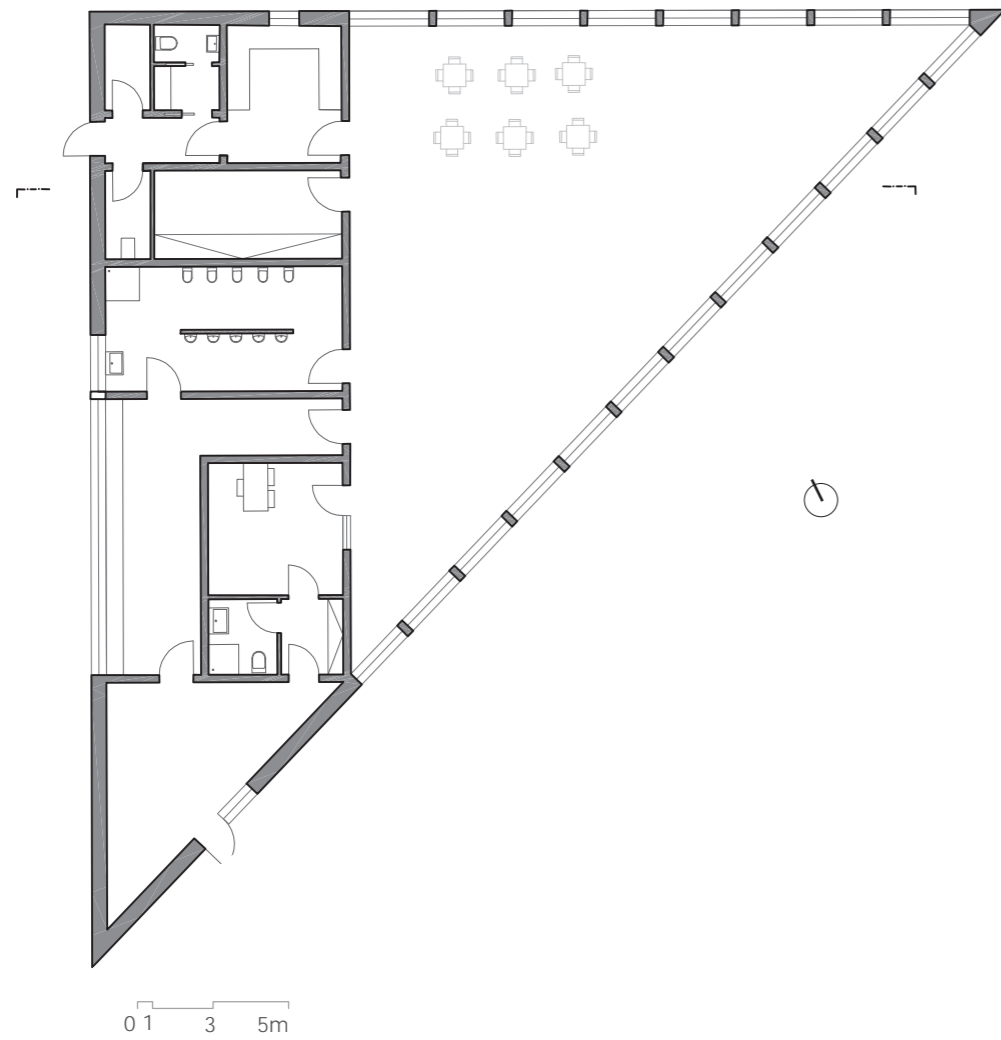
Exteriér dřevostavby je čistě bílý v kontrastu s barevným dětským interiérem.

situace_mateřská školka_1:500

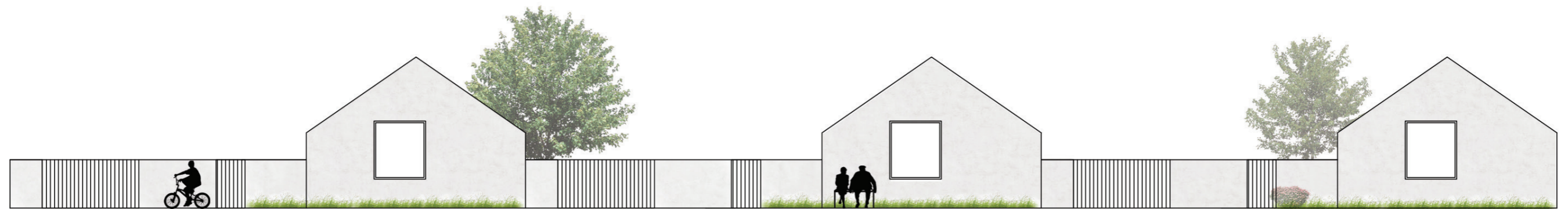
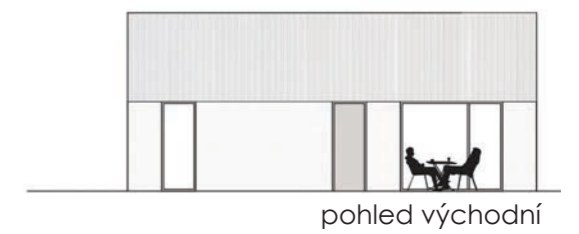
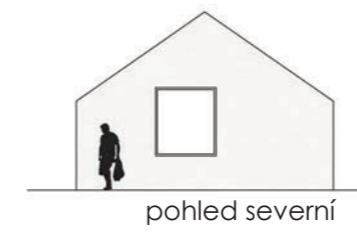
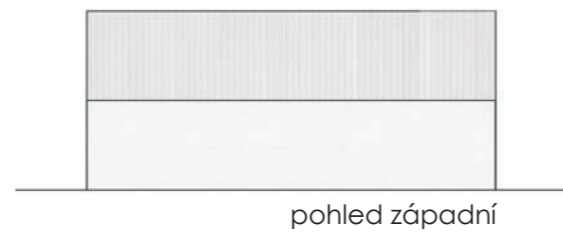
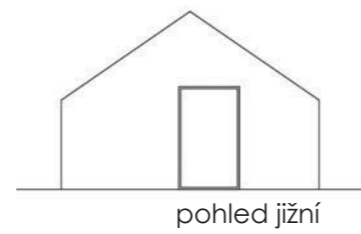
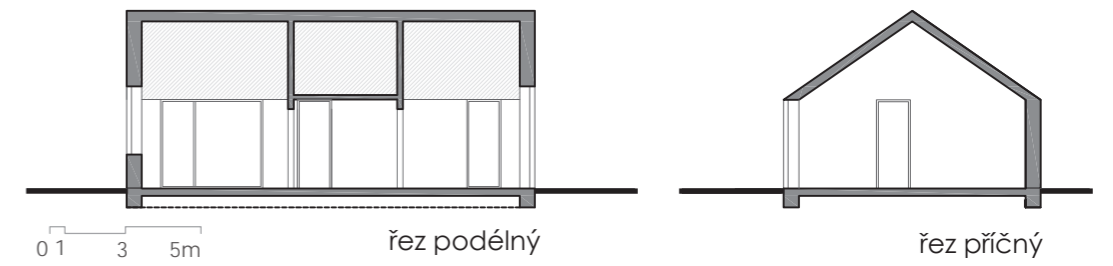
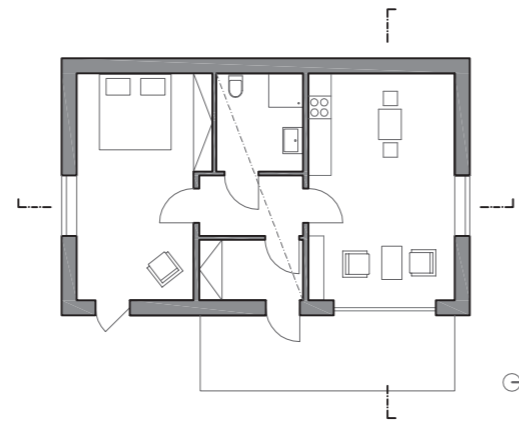
mateřská školka

OBEČNÍ DOMY

Obecní domy jsou dispozičně řešeny jako 2+kk, 60m² na pozemku o rozloze 400m². Jsou určeny jak pro seniory, tak pro mladé jako alternativa startovního bytu. Jedná se o zděnou stavbu, omítnutou, střecha je plechová. Obec již nyní vlastní několik obecních bytů.

obecní domy umístění

NÁVES VYSOKÉ BŘEZNO

zdroje:

Sídelní kaše, Pavel Hnilička
Dopravní stavby, Patrik Kotas
časopis Era 21 5/2013 Až na kostru venkova
mapy.cz (mapové podklady)
googlemaps.com (mapové podklady)
cuzk.cz (katastr nemovitostí)
male-brezno.cz

konzultace:

Ing. akad. arch. Jan Šépka
Ing. arch. Mirka Tůmová
Ing. Václav Malina

Ráda bych poděkovala Janu šépkovi a Mirce Tůmové za jejich rady a připomínky, které mi k vypracování diplomního projektu pomohly. Také děkuji rodině a přáteli za podporu a trpělivost.